

Ljudski Glas.

21. številka.

V Ljubljani dne 17. novembra.

II. leto 1883.

Poziv!

Od vseh strani dohajajo nam pisma in zagotovila odličnih mož, da se popolnem strinjajo z našimi poštenimi nazori.

To nam daje povod, da navzlic vednemu neopravičenemu napadanju od strani tukajšnjega dnevnika „Slov. Naroda“ že danes p. t. občinstvo zagotavljamo, da bode „Ljudski Glas“ tudi prihodnje leto izhajal, ter vse naše somišljence vabimo, naj se blagovoljno k naročbi za leto 1884. brž ko mogoče oglasé, da zamoremo že zdaj velikost in obliko našega lista za prihodnje leto določiti, kar je, kakor pri vseh drugih časnikih, od števila naročnikov odvisno.

List bode veljal, kakor do zdaj,

za celo leto . . . 3 gld. — kr.

za pol leta . . . 1 „ 50 „

Vredništvo „Ljudskega Glasu“.

Časopis „Slov. Narod“ — očiten lažnjivec.

Audiat et altera pars.

Premda smo po „Narodovi“ izjavi v št. 252. od 3. t. m. uže v pozabljivost — v deželo, kjer ni muh, ni žurnalbarab — zabredli, ostanemo vendar še s svetom v istej zvezi, kakor do zdaj, in bomo še naprej našim čitateljem prvaško zavijačo, očitno peharjenje ljudstva, nedosegljivo lažnjivost „Slov. Naroda“ odkrivali, kateri se nam podoben zdi šnopsarju, kateri se iz ene butike v drugo zaletava.

V začetku izhajanja našega lista smo si postavili program: ljudstvu koristiti in vse napake in laži, bodi si v domačem ali tujem taboru, odkrivati, in s zadostenjem smemo trditi, da smo vzlic vsakovrstnim oviram našemu programu zmerom zvesti ostali in — kakor so se častiti bralci sami prepričali, vedno le v korist ljudstva in ne, kakor naši prvaški binavci, za svoj dobiček delovali. Ta notranji čut nas tudi za dalje delovanje krepi in nam pogum daje, da se ne oziramo na naše sovražnike, ker si mislimo: resnica prej ali slej zmaga.

Preden je še prva številka „Lj. Glasu“ izšla, so se že naši nasprotniki zoper nas v boj spustili, ker so prav dobro vedeli, da jim nevarnost preti, ker bode naš list resnico pisal in njih laži odkrival. S prva so na tihem zoper nas delali, nas obrekavali, da nismo narodni, da smo podkupljeni i. t. d.; ko je pa naš list izhajati pričel, ko smo črno na belo, jasno dokazali, da so nasprotniki naši nesramni lažnjivci, se nas je „Slov. Narod“ lotil in nas v svoji abotnosti smešiti hotel. Vse to jim nič pomagalo nij in sklenili so, naš list na vsak način vničiti. Kaj so storili? Razpošiljali so svoje agente po svetu, da so po gostilnah in družih javnih lokalih naš list trgali, kralji, obrekavali in tudi — kar lahko dokažemo — javno zažigali. Toda tudi to jih ni dovedlo do zaželenega cilja. „Slovenski Narod“ alias „Ljubljanski zavijač“ pričel je potem v svet trobiti, da list od novega leta 1883. ne bode več

izhajal, ter je poskušal naše naročnike odgovarjati, kar se mu pa tudi ni posebno posrečilo, ker zavedni naši naročniki so se tem bolj našega lista poprijeli. Kaj je bilo torej drugega storiti, kakor s pomnoženo armado boj zoper nas pričeti. Ustanovili so nek listič z imenom „Škrat“ alias „revček“, ki je imel namen, naš list preganjati. A s tem listom, ki naj bi vsakih štirinajst dni izhajal — ne vemo ali še izhaja ali ne — so bili posebno nesrečni. Nabrali so skupno le trideset naročnikov, in podjetje je nemogoče postalo. Namesto enindvajset dobili so naročniki le en par števil, ker so z drugo pričeli in menda z vsako peto nadaljevali. Peščica naročnikov je toraj izostala in listič, katerega tudi zaradi njegove abotnosti in slanarij nihče brati ni hotel, leži v — pojemanji.

Vse toraj tem junakom in njih organoma, „Ljubljanskemu zavijaču“ in „revčku“, pomagalo nij, ker se je „Lj. Glas“ zmerom bolj razširjal in ljudstvu zmerom bolj oči odpiral.

Še eno poskusimo, znabiti česa pomaga, misli si „Sl. Narod“ in v svet zatrobi v št. 252.: „Ljudski Glas“ je poginil! Duševni siromak je pa v svoji nevolji pozabil, da ima „Lj. Glas“ ravno tistega za njega nesrečnega dne izhajati, ker je svoje izhajanje na vsako drugo saboto, mestu 1. in 16. dan vsacega meseca premestil. Dve uri pred to „Narodovo“ novico je naš list uže censuro pri državnem pravdnistvu pasiral, in ne malo se je hudobni naš nasprotnik osramotil, ker je tako očitno svojo lažnjivost dokazal. Sicer se je drugi dan izgovarjal, da naš list „nazaj hodi“, da smo „podkupljeni“, da so „nemškutarji list podpirali“ i. t. d., a vse zastonj — on se je osramotil! Kar se pa zadnje njegove trditve tiče, prisilili smo ga k preklicu, katerega je pretečeni ponedeljek moral objaviti.

Kaj in kako bode še zoper nas delal, ne vemo, a toliko je gotovo, da bo prej „Slovenski Narod“ poginil, nego „Lj. Glas“.

„Narod“ naj si torej prej svoja tla vtrdi, preden jih hoče nam izpodkopavati in naj pomisli, da je „Slovenec“ dnevnik postal, kar je za njega toliko, kakor gotova — smrt! Naročnikov ima itak že malo in še ti zmerom odcepajo, ker le surove, neslane osobne napade in grde laži prinaša . . .

Sicer pa želimo, da bi bila v tej zadevi to naša zadnja beseda. Ako bi pa protivniki naši še ne mirovali, znamo se tudi poslužiti enacega orožja prav ameriškim načinom in potem postrežemo z — imeni!

Kdo so takozvani prvaki?

Do zdaj smo se večkrat zoper nekatere naše takozvane prvake bojevali, njih lažnjivost in sebičnost svetu odkrivali in kakor pravi narodnjaki ljudstvo pred takim lažinarodnjaštvom svarili, kar tudi v prihodnje storiti hočemo. Polotila se je pa vsled tega nekaterih nevednežev misel, da nismo dovolj narodni, in naši prvaški protivniki se trudijo, nas pred svetom za protinardnjake razglašati. V prvo moramo vse te nesramne in od nasprotnikov dobro premišljene laži in napade odločno zavračati, v drugo pa hočemo zavednim našim čitateljem razložiti, kdo so oni prvaki, zoper katere se zemrom v prid ljudstva bojujemo in kakšne lastnosti imajo. Beseda „prvak“ imela je nekdanj pošten pomen, ker je pomenila narodnega voditelja ali boritelja

za narodno stvar. Ti voditelji so bili nekdanj res značajni možje, ker so se brez ozira na svoj dobiček ali škodo v prid ljudstva trudili in svoje moči le narodu žrtvovali. V teku časa prevzeli so pa vodstvo ljudstva možje, katerim je vse bolj mari bilo, kakor narodni napredek. Zmerom bolj so ti boritelji za narodne pravice svoje dolžnosti zanemarjali in dobili so slednjič vajeti v roke možje, katerim je le njih dobiček in čast na srcu, narod pa imajo le — na jeziku.

Dokler so bili prvi na krmilu, bilo je javno mnenje zanje in tudi mi smo iste zmerom srčno podpirali, ker smo spoznali, da so narodu potrebni, ljudstvu koristni. A žalibog, časi so se spremenili, narodnost se je vedno bolj zgubivala, iskrena ljubezen do mile naše domovine je omolknila in srca naših sinov polastila se je le sebičnost, dobičkarija in čestilakomnost. Pač malo jih je še, kateri so v resnici narodni, ker večina naših takozvanih narodnjakov vsorablja narod le za svoje sebične namene in pod krinko goreče narodnosti polnijo si svoje žepe. In tem lažinarodnjakom prištevati se smejo v prvej vrsti naši prvaki. Ti so daleč odstranjeni od božjih in posvetnih postav, le njih čast, njih dobiček jim je mari.

Vprašali boste, kdo jih je voditeljem narodu izvolil? Odgovor: Nihče! Sami so se za prvake ljudstvu vrinili in z vsemi sredstvi na to delali, da so se vtrdili. Vsakemu, ki jim je slavo pel, so hribe in doline obetali, a z nedosegljivo surovostjo onega poteptati žugali, kdor ni v njih rog trobil. Ljudstvu so vže obljubovali na tem svetu nebesa in si tako njega simpatije pridobivali. Ko so se pa polagoma na trdne noge postavili, ko so gospodstvo prevzeli, pokazali so se v svoji pravi obliki, podobni volku v ovčjej koži. Dokazali so, da jim je ljudstvo prav malo mari, a ker so vendar morali nekaj storiti, da ljudstvo slepijo, pričeli so hujskati narod zoper narod, in gorje onemu, ki ni ž njimi držal, krstili so ga takoj „nemškutar“, kar v prvaškem taboru nekoliko menj pomeni, kakor — pes. In katerega za „nemškutarja“ proglasé, oni se mora tudi vničiti, ker to je prva prvaška zapoved.

Nemškutar je pa pri njih vsak, kdor je omikan in ne tako surov in neotesan, kakor oni; nemškutar je po njihovem mnenju oni, kateri se ž njimi ne pridruša, ž njimi šampanjca ne pije in ne preklinja; nemškutar je dalje oni, kateri zoper tuje narode ne ščuva; nemškutar je tudi oni, kateri slabe lastnosti prvakov odkriva; nemškutarji so konečno vsi oni, kateri prvake spoznavajo in ljudstvu oči odpirajo. S kratko: kdor ni ž njimi, mora zoper narod biti, ker ti mogotei hočejo sami narod biti.

Ni toraj čuda, da se trudijo tudi nas, ki smo jim kakor resnicoljubivi narodnjaki jako neljubi, ker smo jim že marsikatero resnico na uho povedali, za nemškutarje proglasiti, kar se jim pa ne bo posrečilo, ker za nas dejanja govoré!

Iz vsega tu povedanega sledi, da le onemu ime „narodnjak“ pristuje, kateri jih v njihovem sebičnem postopanju podpira; to so pa le taki, ki mislijo, da bodo sami enkrat prvaki postali. Zavedni in omikani del ljudstva pa je — kakor smemo s ponosom trditi — z nami, ker smo pravični in pošteni narodnjaki, ki se v prid ljudstva in — v lastno škodo trudimo!

Zakaj trgovski stan peša?

I.

Kakor smo se do zdaj po možnosti na težnje kmetijskega, obrtnijskega in delavskega stanu ozirali in se tudi še bomo, tako hočemo danes — dosledni našemu programu — nekoliko trgovski stan, ki v teh slabih časih splošno z vsemi stanovi jako peša, omeniti in uzroke tega pešanja preiskavati.

Ako pred vsem drugim davke in druga raznovrstna bremena trgovskega stanu omenimo, zgodi se to le s tem namenom, da na eni strani važnost in korist tega stanu za državo, na drugi strani pa opravičenje njegovih zahtev označimo.

Vse, kar trgovec v svoji prodajalnici v roke vzame, bodi si najmanjši košček papirja, je visoko zadavkano. Noben drugi stan nima toliko različnih davkov plačevati, kakor trgovski. Imenujemo le tiste, kateri težje navadno vsakega trgovca, ti so: pristojbinski, dohodninski, užitninski, poštni davek in carina ali colnina; dalje pridejo še vsote colnih, občinskih, deželnih, trgovinskih in šolskih doklad.

Pred par leti je trgovec z enim pristojbinskim listom (patentom) kupčeval, a zdaj, ko so vse razmere neugodnejše postale, mora za isto kupčijo po štiri do pet dovolenj (koncesij) imeti. Pri takih plačilih seveda trgovec ne more napredovati.

Dalje ne smemo prezreti, koliko trgovca mnogi kolki, katere mora na vsak račun, na vsako pobotnico, na vsake kupčijske in kuntne bukvice prilepiti, stanejo. Vse mora kolkovati in če tega s pozabljivostjo ali z namenom ne stori, mu ne odide huda kazen v trikratnem, oziroma v petdesetkratnem znesku okrajšanega kolka. Pripeti se pa tudi — in ni drugače mogoče, ker se od trgovca ne more znanje vseh postav zahtevati — da iz nevednosti premajhen ali pravi kolek, ali pa na pravem mestu ne prilepi, in takoj je ostro kaznovan, da mu včasih dobiček celega tedna po vodi splava.

Kar se hude konkurence tiče, smo sicer že v „Lj. Gl.“ govorili, omeniti pa moramo vendar še enkrat veliko škodo za trgovce, prouzročeno po havziranju in po prodajanju na somnjeh. Trgovec ne more od hiše do hiše svojega blaga ponujati, kar havzirar stori, in tako mu marsikatera kupčija uide in kupovalec je še navrh ogoljufan. Ravno tako škodljivi so somnji — razen živinskih — po deželi, ker vsled teh domači trgovci, ki imajo enako in znabiti še cenejše blago, škodo trpe.

S znižanjem poštne tarife za zabojke do 5 kil država trgovcem prav nič vstregla ni, pač jim je pa pogubonosno konkurenco prouzročila. Vsi listi so zdaj polni oznanil ali inseratov inostranskih trgovcev. Nevideno, nepoznano blago kupuje se zdaj kakor mačka v vreči od židovskih firm po poštenem povzetju. Nobeden pa ne pomisli, da bi enako ali boljše blago, ako bi to, kar za poštno in pošiljatelne stroške izdaja, lahko doma dobil. Kakor nekdanji židovski 27 kr.-bazar na Dunaji, tako cvetè zdaj razpošiljanje petkilnih paketov, in domačin mora gledati, kako tujec dobiček in zaslužek vživa. Ta vpeljava se mora omejiti, ako se hoče trgovcem sploh pomagati.

(Dalje prihodnjič.)

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane 16. novembra. Da sedajni mestni očetje za prebivalstvo malo storé, je sicer znano, vendar hočem tudi jaz nekaj spregovoriti. Od sv. Petra cerkve do Skaletove hiše ne gori niti ena svetilnica, kar bi bilo posebno o tem času, ko je že ob peti popoldanski uri noč, jako potrebno.

Tudi v Slonovih ulicah smo videli, kako malo naši odborniki za svoje volilce skrbé. Uže dné

8. t. m. je voda iz cevke privrela in do 13. t. m. ni to nihče zapazil. Vprašamo: čemu imamo mestnega nadzornika, znabiti le zato, da svojo plačo 900 gld. na leto vleče? Ako se kak meščan pri magistratu s kako pritožbo oglasi, se mu takoj vse obljubi, a nič se potem ne zgodi. Naš župan je res z delom preobložen in ni mu mogoče, na vse strani svojo pozornost obračati, toda to bi potrebno bilo, da bi svoje uradnike ostreje nadzoroval, da pravočasno svoje dolžnosti do nas spolnijo. Ako moramo mi svoje davke za mesto plačevati, mora se tudi mestni zastop na naše želje ozirati.

— b —

Iz Ljubljane, 13. nov. (Ozidanji nove mestne šole.) Znano nam je, da mora naša srenja oskrbeti novo poslopje za mestno šolo, katera je zdaj v starem licealnem poslopju. Za izselbo bo mesto prejelo zdatni znesek od c. kr. vlade, ker potrebuje celo licealno poslopje za svoj gimnazij.

Mestna gosposka je ravnokar naznanila, da potrebuje prostor za to zgradbo; prostor si želi v Kolodvorskem ali pa v šolskem oddelku mesta. Prav tako, tukaj je največ mladine, katera zdaj sedanjo šolo obiskuje. Dvomimo pa, da bi se za to šolo dobil pripravejši prostor nego je stara vojaška stražnica ali „Hauptwache“ na Valvazorjevem trgu. To poslopje bi si mesto naše v ta namen gotovo lahko in po ceni pridobilo, ne da bi se tako nepotrebno po drugih zatišjih za dragi denar iskalo. Za tem poslopjem je obširno dvorišče, katero bi tej šoli popolno ustrezalo. Se ve, da bo treba sedanjo kolibo podreti in novo, obširnejše poslopje zidati; a po našem zrelem prevdarku ga nij pripravnejšega in cenejšega prostora, kakor je navedeni.

Jako čudno se pa mota mestnega starešinstva štrana, ako se išče v daljavi to, kar je pred nosom, in če bi se naš denar, ki nij samo lastnina izkušenih starašin à la Hribar po nepotrebnem za prostore dajal, ki niso nikakor za to, za kar bi imeli biti. Modri mestni očetje, sklenite to, česar je za mesto prav! Stol se maje!

Národní učitelj.

Iz Ljubljane 16. novembra. (Demokrat.) Pred nekaterimi leti so pričeli naši ljubljanski prebivalci posnemati šege in običaje iz severnih luteranskih dežel in postavljati o božičnem času takozvane „Kristbaume“, in to privrženci obeh vladajočih strank. Da se s tem običajem nikakor ne proslavlja prihod Odrešenika našega, je menda vsakemu znano, ker drevo, na katerem so razobešene sladkarije in vsakovrstna obleka, kakor: kijklje i. t. d., pač nima ne duha ne sluha o pomenu krščanskega dogodka pred več nego 1800. leti. Da se pa s tem devastirajo in pokončujejo mlada drevesca v veliko škodo nam in našim potomcem, pa lahko vsakdo razvidi.

Ker mi v slovenski in katoliški deželi živimo, nam je vsakako mar, da se poškodovanji gozdov enkrat iz narodno-ekonomičnega ozira konec stori, ker se stara naša šega s tem zanemarlja in se tudi podpira devastacija gozdov. Domače božične jaslice imajo utis do mladostnih src in budijo tudi starim ljudem spomine veselja, primerne resnemu času božiča.

Konečno upam, da ne bodo te besede bob v steno, ker se zanašamo, da bo vendar naš mestni zbor potrebno ukrenil, da se znebimo tujih običajev, ki niso nam pristojni. Kaj pa porečete Vi na to, gospod Hribar?

Iz Ljubljane 15. novembra 1883. Naše gospode peke jako cenijo pri nas. Uže se je ustanovila njih zadruga in sklenilo se je, branjovcem prepovedati kruh peči. Od tega koraka se pričakuje poboljšanje pekovskega obrta. Gratuliramo! Ker se pa zdaj hoče vse starikasto v novo prebuditi, želimo i mi, da bi se speklo iz te moke tudi za občinstvo sploh kaj vspešnega, in da bi se po stari navadi tudi vpeljal tarif za kruh

z ljudstvom naj se računi, ki kruh uživa, ne samo s pekom, ki ga peče. Ta stroka obrtnije je bila do zdaj najboljša, dokaz temu premožnost pekov. Gospodje mestni odborniki, storite potrebno za ljudstvo, vsaj vas niso edino le peki volili, večino glasov ste dobili od stradajočega ljudstva. Pekom iz dna srca privoščimo vsikdar blagostanje, vendar pa ne na škodo praznih želodcev ostalega občinstva.

Iz Koroškega. Berem „Ljudski Glas“ in tudi „Slov. Narod“ in reči moram, da mi prvi bolj ugaja nego drugi. Zlovoljnimi noticami „Slovenskega Naroda“ o „Ljud. Gl.“ ne verujem, ker poznam hudoben namen „Naroda“. Če je to res, da hočejo vaš program podpisati nemškutarji*, je dobro, ker s tem nemškutarija razpade. Vaš program je pošten in želeti je, da bi se vaš list ne samo po vsej Kranjskej, a tudi po drugih slovenskih deželah razširjal. Le tako naprej, zmaga bo vaša. Bolje krivico trpeti, kakor krivico storiti.

* (To je velika laž „Naroda“. Vred.)

Domače zadeve.

— (Vprašanje poročevalcu o smrti „Ljudskega Glasu“ v „Sl. Narodu“ št. 254.) 1.) Kam je prišel o svojem času nabrani denar za Ant. Tomšičev spominek okolu ali čez 400 gld., o katerem je bilo v Mariboru pri zboru dotičnikov občinstvo potolaženo s tem, da so naloženi denarji v privatnem dolžnem pismu? — 2.) Koliko odškodovanja so dobili naročniki „Sršenovi“ za tistih 22 števil, katerih nijso prejeli, pa vendar plačali? — Ako bi mož ne dal odgovora, ga bomo za ime prijeli.

— (Gospica baronica Marija Winklerjeva,) hči našega deželnega predsednika, poročila se bode 22. t. m. s c. kr. okrajnim glavarjem gosp. grofom Pacejem.

— (Grof Blagaj) odložil je svoj mandat kot poslanec kranjskega veleposestva.

— (Umrli) je gosp. Fr. Skabernè, c. kr. profesor v Kranji. Pokojnik je bil jako značajan in nadarjen mož in pošten narodnjak. Naj v miru počiva!

— (Črevljarsko podporno društvo) priredi jutri v nedeljo zvečer domačo veselico v čitalniških dvoranah. Ker je čisti dohodek namenjen bolnim društvenikom, je želeti, da bi se obrtniški prijatelji pri tej veselici mnogobrojno udeležili.

— (Dnevnik „Slovenec“) bode, kakor poizvemo, od novega leta 1884 naprej v večjem formatu in tudi lepši obliki, kakor do zdaj, izhajal, ker mu nek toliko gradiva dohaja, da mu prostora primanjkuje. Veseli nas, da ta izvrsten časnik tako napreduje. Kaj bodo nek „Narodovci“ k temu rekli?

— (Zadnji Brencelj) trdi, da časnik „Narod“ nič vreden ni. Tudi mi smo tega mnenja.

Josip Novak, dekan Kočevski †.

V dan 11. t. m. brzojavila se je v Ljubljano prežalostna vest, da je Kočevski dekan umrl. Ni nam danes mogoče, natančnejši životopis tega prerano umrlega poštenjaka priobčiti, a kar nam je o njem znano, naj tu sledi.

Novak porodil se je 25. grudna 1833 na Brezji in je bil sin imovitega kmeta. Po dovršenej ljudske šoli podal se je na Ljubljansko gimnazijo, kjer je zmerom jeden prvih učencev bil. V prvej mladosti uže pričala so o vsaki priliki njegova dejanja o onih zlahtnih čutih, katere je pokojnik do svoje smrti ohranil. Kakor tovariš bil je Novak pri svojih sošolcih jako priljubljen, ker je bil jako nadarjen in odkritosrčen Gorenjec. Od njegovih sošolcev imenujemo žalibog tudi prerano umrlega dr. Janeza Pestotnika in prvega jezikoslovca slovenskega, gosp. Frana Levstika.

Z dotičnikom bil je Novak zmerom v pisanih

zvezi, in britke solze je rahločutni mož prelil, ko je izvedel, da mu je najboljši prijatelj umrl. Uže kakor dijak je bil zelo vnet za slovensko literaturo in pesništvo, in mnogo njegovih duševnih produktov je prišlo na svetlo. Bil je posebno priden dopisovalec v „Novice“ in velika podpora ranjkega dr. Bleiweisa. V Vodnikovem „Albumu“ nahajajo se tudi nekatere njegovih lepih pesnic. Tudi za „Matico“ je delal in povsod priznanje našel. Ko je Novak osmo šolo dovršil, izvolil si je stan poštnega uradnika in stopil je v to svrhu k pošti, kjer se mu pa ni dopalo, in baš isti dan, ko je bil poštним asistentom imenovan, vstopil je v tukajšnji seminar. Potem je bil na deželi za kaplana, in pred trinajstimi leti postal je dekan v Kočevji in škofijski svetnik.

Novak je bil povsod jako priljubljen, in še Kočevjarji, kateri navadno z narodnim duhovnom ne drže, obžalujejo njegovo smrt. Umrli je sicer uže delj časa bolehal, a nihče ni mislil, da bode tako hitro po njem. Še pred kratkimi štirinajstimi dnevi nam je Novak, kateri je bil tudi sodelovalec „Ljudskemu Glasu“, pisal in obljubil, da hoče v kratkem povestico za podlistek našemu listu dokončati in vposlati, kar mu pa ni bilo več mogoče učiniti. Zadnja njegova izvrstna pesen („Pesen starega Triglava“) bila je priobčena v svenostnih dnéh v „Lj. Glasu“.

Pokojnik je pa uže pred več meseci čutil, da se mu smrt bliža. Ko je zadnjikrat meseca julija t. l. bival v Ljubljani, obiskal je tudi našega vrednika, kateremu je bil iskren prijatelj, ter ga naprosil, naj ga spremi do groba doktorja Pestotnika, — rekoč: „Prijatelj, obiskati hočem še enkrat našega prijatelja Pestotnika — menda zadnjikrat.“ Ko je bil v tistem času na Gorenjskem pri svoji sestri, udovi Počivalnikovi, katera mu je tudi oči zatislila, obiskal je še vse znance in se od njih za zmerom poslovil. Tudi svoje farmane je nedavno z prižnice zagotovil, da novega leta dan ne bode več dočakal.

Novak imel je nečaka, devetnajstletnega osmošolca Ignacija Počivalnika, za katerega je prav očetovski skrbel. Kakor petletnega otroka vzel ga je že k sebi na Kočevsko in tam v ljudsko šolo, potem pa v Novomeško in zadnja dva leta v Ljubljansko gimnazijo poslal. Dijak izgubil je zdaj največjega dobrotnika, katerega menda nikdar pozabil ne bo.

Pogreb je bil sijajen; od vseh strani pri-vreli so prijatelji in znanci, da dragemu umrlemu zadnjo čast skažejo.

Novak je bil pač poštna duša in ženijalen mož! Čast njegovemu spominu.

Naj v miru počiva!

Drobtinice.

(Martinove gosi.) Kakor se iz Beča poroča, sprejeli so Nj. Veličanstvo — od židovske občine, kakor je to vsako leto navada, takozvane „Martinove gosi“. Te gosi oddale so se v cesarski zbornici. Od darovanih 10 gosí pripadate dve na cesarico in po dve na cesarjeviča in cesaričino. Navadno podari cesar en del tega darú nadvojvodu Karolu Ljudevitu.

— (Cesarjevič Rudolf časnikarski sodelovalec.) Le malokteremu je znano, da je naš cesarjevič tudi stalen sodelovalec pri nekem v Beču izhajajočem časniku. Svoje dopise zaznamova z *. Zadnji dopis je imel naslov: „Opazovanje roparskih ptic“.

— (Davek kneza Esterhazy-ja) znaša vsako leto nad 150 000 gld.

— (Ironija.) Pri neke davkarji na Češkem služboval je več nego 50 let adjunkt Sch...., zmerom čvrst in trden. Davkarski praktikanti so vedno pazili, kdaj jim bode prostor napravil in v pokoj šel, toda ta se jim ni hotel ogniti. Minole dni ga pa mrzla strese, in po njem je bilo. Praktikanti veselí nad izpraznjeno službo, darovali so mu venec z lepimi trakovi z napisom: „Die dankbaren Praktikanten — ihrem einsichtsvollen Vordermann“ (Hvaležni praktikanti — svojemu sprevidnemu predniku).

— (Državni zbor) sklican je v 4. dan grudna t. l.

— (V rumunskem državnem zboru) je ministerstva načelnik Bratianu izjavil, da je on svetoval kralju, naj na povratku iz Berolina obišče Dunaj, da prepriča avstrijsko vlado, da rumunsko prebivalstvo želi mir in red; on sam je bil v Gostinji in na Dunaji, ter je tam zagotovil, da ljudstvo tako misli, kakor kralj, zavezal se pa za nobeno stvar ni. Naglašal je, da kralj in vlada branita pravice dežele o donavskih vprašanjih ter sklenil z besedami: „Mi smo za mir“. Državni zbor je brez glasovanja prestopil na dnevni red.

— (Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici) je priredilo sv. Martina večer domačo zabavo, katere se je udeležilo lepo število društvnikov, med njimi tudi nekaj odličnih njegovih podpirateljev. Zabavalo se je s petjem, govori in tombolo. Gospodarnik, gosp. Vuga, je bral lep govor o koristi narodnih, oziroma podpornih društev, kateri je bil z veliko pohvalo sprejet. Čast. g. dr. Gregorčič je opominjal društvnike, ki imajo majhne otroke, na otročji vrt, ki se v kratkem odpre. Domači pevci so med govori društvo s petjem kratkočasili. Tombola je tudi veliko veselje napravila. Tako so v prav veselej družbi sv. Martina obhajali, in želeli bi bilo, da bi v zimskem času veliko taci večerov priredili.

— (Izpred sodišča.) Ivan Marušič iz Mirnega pri Gorici, zakonski, obsojen je bil 12. novembra t. l. v štirimesečno ječo radi doprinesene sleparije na škodo Ivana Čermelj in Alojzija Zlobec.

— („Edinost“) v svoji številki od 14. t. m. toži, da je v Trstu preveč odvetnikov. Te dni so zopet tri nove odvetnike v Trst dobili. Živela konkurenca!

— (Čast. g. Sinčič.) stolni dekan, je umrl v noči na 13. novembra v Trstu. Pokojni se je narodil v Buzetu v Istri. Bil je dalje časa ravnatelj c. kr. spodnje realke v Piranu in pozneje ravnatelj tržaškega semenišča (IV. leto). Bil je sošolec zamrlega tržaškega škofa Dobrile, blagega spomina. R. I. P.

— (Blagajnik pobegnil.) Mestni blagajnik v Budimpešti je 13. t. m. pobegnil. Zoper njega je mnogo tožb pri policiji vložnih, ker je stranke z srečkami rudečega križa prevaral.

— (Cerkveni ropar.) Dne 8. t. m. oropal je cigan Melles cerkev v Dobri na Ogerskem. Roparja so vjeli in obstal je, da je to uže 17ta po njem oropana cerkev.

— (Frišne črešnje) trgali so v 4. dan t. m., kakor nek korošk list piše, v Köstenbergu na Koroškem. Dotično drevo je toraj letos dvakratni sad obrodilo.

— (Samomor treh sester.) Pred kratkem skočile so tri sestre, hčere nekega bogatega trgovca v Benetkah, v morske valove. Uzroki so neznani. Mislijo, da je vedni razpor med njimi in očetom uzrok temu koraku bil.

— (Kmet pri papežu). Dne 7. t. m. sprejel je papež nekega kmeta iz Poljskega, kateri je samo zato v Rim pripotoval, da poglavarja katoliške cerkve vidi. Revez hodil je tri mesece. Papež ga je blagoslovil ter mu podelil dve svetinji. Kmet se je zopet peš domov podal.

— (Nesreča pri vojaški vaji.) Na Ogerskem nekje poučeval je nek podčastnik rekruta v strelanji s puško. V mnenju, da puška ni nabita, jo pomeri na rekruta in pritisne pri petelinu. Puška se sproži in rekrut se mrtev na tla zgrudi.

— (130 let star mož) živi v vasi Trifanešči v ruski Besarabiji. Njegov sin je 83 let star, tega sina vnuk pa je že vojak. Ta stari kmet, Savčuk se piše, naselil se je s svojim tovaršem Gergelešijem v tem kraju, ko je bil kraj še čisto zapuščen. Sedaj šteje vas že 130 hiš in mnogo prebivalcev, kateri vsi se pišejo ali „Savčuk“ ali pa „Gergelišij“, ker od teh dveh mož vsi pohajajo. Žlahta „Savčuk“ šteje 50 rodbin. Vsi Savčuki so pridni in pošteni ljudje in pesnemajo starega, poštenega Savčuka, ki je pri svojih 130 letih še dosti trden.

— (Latinske šole za dekleta) odpri so v Parizu. Krščanski nauk se v teh šolah ne bo poučeval.

— (Krompirju škodljivi mrčesi.) Na Francoskem so majhni, nekrilati mrčesi na s krompirjem nasajeni njivi vse zelišče objedli in s tem ves krompir vničili. Ti škodljivi mrčesi so podobni babici trtne uši. Zna biti, da se tudi že pri nas nahaja.

— (Na Srbskem so vojaki upor zadušili,) odgnali so upornike iz Cestobrodice in Banje ter zasedli Boljevac. Uporniki so razpršeni, mnogo se jih je udalo, ubegle pa preganjajo. Mnogo njih je pa pobegnilo na Bolgarsko, kder se jim je vzelo orožje in so bili odpeljani v notranjo deželo, mej temi je tudi vodja zajčarskih radikalcev, Lazarevič. Ustanovljena so sodišča, ki bodo upornike sodila. — S tem pa ta drama še ni končana, nastopijo še večje zapletke, katerih rešitev bo jako težka in osodepolna.

— (Strašen požar.) V nekej tovarni mesta Roubaix je delavec iz neprevidnosti gorečo žveplenko na tla vrgel in velik požar prouzročil, ki je vso tovarno uničil in nad štirideset ljudi vsmrtil.

— (Povodenj na Grškem.) Dne 28. m. m. vtrgal se je oblak in je vso ravnino med hriboma Olimp in Ossa v morje spremenil. Mesta in vasi v tem kraju so popolnoma razdjana. Tudi mnogo prebivalcev je ob življenje prišlo.

— (Most se je porušil) nekje v Kaukazu. Mnogo ljudi in živali, ki so v tem nesrečnem trenutku na mostu bili, je vtonilo. Most je stal več ko 700 000 rubljev.

Dostavek po zaključku lista.

Mestni zbor je baje sklenil v odsek za vžitinski davek voliti tri gg. mestne odbornike, med njimi neizogibljivega Ivana Hribarja. Menda bo ta strokovnjak načelnik odsekov, ker si je to vednost v nekih urah nedavno v Gradci pridobil.

Kakor čujemo, dovolilo se je v ta namen 25 000 gld. iz loterijskega zaklada in jim je dana odgovornost v poslovanji. Vsi odborniki niso za to glasovali. Ubogo davkoplačujoče občinstvo!

Kam bomo prišli?

Glede osnovanja novih obrtnijskih zadrug imamo omeniti, da nijmajo razen pekov in krojačev naši obrtniki nobenega veselja, jih takoj osnovati, ker posebno razen pekov nobena stroka obrtnikov od zadrug poboljšanja stanu ne pričakuje. Čuje se, da, ako bodo obrtniki prisiljeni se združiti, si bodo vsi rokodelci, ki se s kovinami pečajo (Feuerarbeiter), jedno, in izdelovalci lesnih rokodelstev tudi svojo osnovali.

Listnica uredništva.

G. J. P. v P.: Vaš dopis nismo priobčili, ker je vse to v današnjem prvem članku povedano. — G. J. A. v Lj.: Bomo videli, če bo na naša vprašanja odgovoril. Ako ne, potem bomo ponudjeno še le porabili. — G. P. S. v K.: Nam nič kaj ne ugaja. Znaniti prihodnjic. — G. Košir: Sprejeli, hvala lepa! — G. G. B. v R.: Tudi Vam lepa hvala. Prosimo še naprej za Vaše prijateljstvo. — G. S. V. v K.: Ni za nas! Apage!

Tržne cene v Ljubljani

14. novembra 1883.

Hektoliter banaške pšenice 8 gold. 12 kr., domače 7 gl. 96 kr.; ječmen 4 gld. 23 kr.; reš 4 gl. 87 kr.; ajda 5 gl. 20 kr.; proso 5 gl. 20 kr.; turšica 5 gl. 40 kr.; oves 2 gold. 92 kr.; 100 kilogramov krompirja 2 gl. 41 kr.

Oznanila.

Gosp. M. E. Šupan na Dunajski cesti v Ljubljani ima veliko zalogo južnega sadja in sladkarij za zimski čas in se p. n. občinstvu priporoča.

Gos. T. Eger na Šentpeterskem predmestju prodaja fino in ceno zimsko blago.

Gosp. Geba v Slonovih ulicah priporoča svoje znano dobre in cene ure iz niklja, srebra in zlata.

Kavarna „Fischer“

tik nunske cerkve naznanja, da sledeče časnike za majhen denar iz druge roke odda, i. s.:

- 1.) „Wiener Zeitung“,
- 2.) „Grazer Tagespost“,
- 3.) „Deutsche Wacht“,
- 4.) „Laibacher Wochenblatt“,
- 5.) „Kikeriki“,
- 6.) „Floh“ in
- 7.) „Figaro“.

Dobre, fine

kranjske klobase

na debelo in drobno, staroznani domači izdelki, dobivajo se pri

Pavlini Mauser

Gradiške ulice št. 9 v Ljubljani.

NB. Vunanja naročila se cenó in naglo izvršujejo proti poštnem povzetju. Za pošteno, fino blago se jamči.

Naznanilo.

Dajemo si čast ter naznanjamo, da smo izročili

glavni zastop
naše družbe za **Kranjsko in Spodnje Štajersko** gospodu
Florijanu Roglu

stanujočemu v Ljubljani.

Dunaj v dan 1. oktobra 1883.

Zavarovalni oddelek prve Dunajske pogrebniške družbe
„ENTREPRISE DES POMPES FUNÈBRES“.

Dr. Evgen Herzfeld, l. r.

p. p. Klemens Kautsch, l. r.

Ozirom na predstojече naznanilo usojam si častito p. n. občinstvo naj-
uljudneje pozivati k udeležbi z opombo, da se vzprejemajo naročila na zava-
rovanje kapitalij za slučaj smrti sploh, kakor tudi samo na zavarovanje
pogrebniških stroškov, in sicer z jako nizkimi premijami in najugodnejšimi
pogoji, ter se odškodnine izplačujejo v najkrajšem času, — pri pogrebninah
celo že v 24 urah.

V Ljubljani v 4. dan oktobra 1883.

Florijan Rogl,
glavni zastopnik.

Usojam se naznaniti, da sem

gostilno „pri št. 2“
na št. Peterskem predmestji

v najem vzel. Najboljša vina po 36 in 40 kr., okusna in cena jedila in
dobro postrežbo zagotavljam mojim častitim gostom. Prosim torej mno-
gga obiskovanja moje gostilne. Tudi mrzla jedila, kakor klobase, prešut itd.,
in opoldanska hrana se tu dobivajo.

Z odličnim spoštovanjem
Fran Svetlič.

Brez te **varstvene znamke**, postavno zavarovane, ima
se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot **ponarejeno**.

Cvet zoper trganje
po dr. Maliču

je odločno najboljšo zdravilo zoper **protin** ter **revma-**
tizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih,
oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa, če se
rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval.
Zahteva naj se samo „**cvetu zoper trganje po dr. Ma-**
liču“ s **zraven stoječim znamenjem**; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

Gospodu **pl. Trnkoczy-ju**, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na **protinskej bolezni** na nogi **silno trpeli** in
razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša
prihajala in uže več dnij niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na **Vaš**
dr. Maličev protinski ovet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim.
In res imel je **čudovit vseh**, da so se po kratkej rabi **oprostili**
mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem **priznavam torej dr. Ma-**
ličev protinski ovet kot **izvrstno zdravilo** in ga vsakemu bolniku
v jednakej bolezni **priporočam**. Vašej blagorodnosti pa izrekam **naj-**
pristronejšo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Fran Jug, posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski zeliščni sirup kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratoból, prsne in pljučne bolečine
1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno **olje,**

najboljše vrste, izborno zoper **bramore**, **pljučnico**, **kožne izpuške** in bez-
gavne **oteklino**. 1 steklenica 60 kr.

Anaterinska ustna voda,

najboljše za ohranjenje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo
sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu **pogrešati** in so se uže tisučkrat
sijajno **osvedočile** pri zabasanji **človeškega telesa**, **glavobólu**, **otrpnenih**
udih, **skaženem želodecu**, **jetrnih** in **obistnih boleznih**, v **škataljah** à 21 kr.;
jeden zavoj s 6. **škataljami** 1 gold. 5 kr. Razpošilja se le **jeden zavoj**.

Naročila iz dežele izvrše se takoj v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. TRNKOCZY-ja na **Mestnem trgu** v Ljubljani.

Največji izbor
modernih

oblek za gospé
od najcenejše do najfinejše vrste!

Batirane sviljene ogrinjače od **40 gld.** naprej do
čez **100 gld.**

Batirane Merino-Sicila-ogrinjače od **35 gld.** do
80 gld.

Ogrinjače iz sukna, elegantno izdelane, od **8 gld.**
do **70 gld.**

Paletoti in jaqueti od **7 gld.** do **50 gld.**

Jope za služkinje od **3 gld.** do **8 gld.**

Dežni plašči od **6 gld.** do **25 gld.**

pri

 Ernst Stöckl-u

Kongresni trg št. 2.

Vsakovrstne

klobuke za gospode

posebno pa

suknene klobuke (Lodenhüte) v raznih barvah, kakor **svetlo-** ali
temnozeleni i. t. d., po **2 gld. 50 kr.**

Trde klobuke, najnovejši izdelek, rjavi ali črni, dobro blago po
1 gld. 80 kr., najboljši po **2 gld. 20 kr.**

Svilnati cilindri, najfinejša roba in najlepši izdelek, po **4 gld. 50 kr.**

Klobuke za dečke po **1 gld.** do **1 gld. 50 kr.**

Dalje

srajce za gospode, spodnje hlače, vratnike, kravate
i. t. d. i. t. d. priporoča najuljudneje

A. Pribošič

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 6.

V založništvo

Ig. pl. Kleinmayr-ja & Fed. Bamberg-a
v Ljubljani je ravnokar izšla na svitlo

Slovenska Pratika

za prestopno leto
1884.

Cena 13 kr., razpro-
dajalci dobé rabat.